ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Vysoké Mýto, nám. Vaňorného 163

nám. Vaňorného 163, 566 01 Vysoké Mýto

Identifikátor školy: 600 013 073

Termín konání komplexní inspekce: 7. – 10., 14. a 28. leden 2002

Čj.	105 006/02-2080
Signatura	kj5zv501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium ve Vysokém Mýtě bylo zřízeno 16. září 1879 jako obecní gymnázium, od roku 1895 se transformovalo na státní gymnázium a v roce 1930 na reálné gymnázium. K 1. červenci 1991 zřídilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) Gymnázium, Vysoké Mýto, nám. Vaňorného 163 jako rozpočtovou organizaci. V roce 1995 se změnil charakter hospodaření a škola byla zahrnuta mezi příspěvkové organizace. Od 1. července 2001 došlo k převedení zřizovacích pravomocí na Pardubický kraj.

Výchova a vzdělávání probíhají v budově, která slouží svému účelu od roku 1882. Přístavbou půdních učeben v roce 1996 získala škola další výukové prostory.

Podle Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě má škola maximální kapacitu 360 žáků. Ve školním roce 2001/2002 se ve škole vyučují studijní obory 79-41-K/401 Gymnázium všeobecné s délkou studia 4 roky a 79-41-K/801 Gymnázium všeobecné s délkou studia 8 roků. Výuka probíhá celkem ve 12 třídách s celkovým počtem 341 žáků.

Stravování žáků nižších tříd víceletého gymnázia je smluvně zajištěno ve školní jídelně Základní školy, Vysoké Mýto, Jiráskova 317, kam žáci docházejí pod dozorem pedagogických pracovníků. Ostatní žáci i zaměstnanci školy se stravují v jídelně Domova mládeže, Vysoké Mýto, Generála Závady 118/IV.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Týdenní hodinové dotace v jednotlivých ročnících gymnázia se v souladu s učebními plány pohybují mezi třemi až pěti hodinami týdně. Učivo uvedené v osnovách příslušných vzdělávacích programů je v tematických plánech vyučujících rozpracováno do tematických celků. Plány jednotlivých učitelů mají jednotnou úpravu. Témata jsou formulována stručně a obsahují časové upřesnění. Hodinové dotace uváděny nejsou. Kontrolou zápisů v třídních knihách a tematických plánů byl zjištěn soulad mezi obsahem uvedených dokumentů.
Předmět český jazyk a literatura vyučuje ve škole šest vyučujících. Všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu platných právních předpisů. Výuce českému jazyku a literatury slouží kmenové učebny, které jsou dostatečně prostorné, světlé, mají standardní vybavení a výzdobu (nástěnné tabule, mapy, obrazové reprodukce). V případě potřeby mohou vyučující využívat učebnu společenskovědních předmětů vybavenou televizorem a videorekordérem. Pro zvýšení názornosti výuky slouží textové a obrazové materiály.
Během inspekčního výkonu byly navštíveny především hodiny literatury, ale zastoupeny byly i vyučovací jednotky zaměřené na ostatní složky předmětu (sloh, jazyk). Všechny hospitované hodiny byly pečlivě připravené a odborně bez nedostatků. V hodinách převažovaly obvyklé vyučovací postupy s klasickou strukturou. Zejména pro výkladové hodiny byl charakteristický jasný, zřetelný, srozumitelný a po odborné stránce bezchybný výklad vyučujících, kteří ale v hodinách dominovali a žáci zaujímali roli spíše pasivní. Způsob prezentace nového učiva byl rozmanitý a závisel na osobnostních vlastnostech vyučujících. V tomto smyslu zaujal jeden učitel svérázným a motivujícím pedagogickým projevem. Jiná hodina orientovaná na jazykovou výuku (opakování morfologie) byla zajímavě a promyšleně metodicky koncipovaná. Dílčím nedostatkem většiny hodin bylo nedůsledně pojaté shrnutí učiva v závěru vyučovací jednotky, případně jeho opomenutí. Souhrnně bylo konstatováno, že vyučující českého jazyka a literatury až na výjimky setrvávají u rutinně zvládnutého

tradičního pojetí vyučovacího procesu a rezervy možno spatřovat v aplikaci novějších vyučovacích postupů a v důrazu na naplňování komunikativní kompetence jako jednoho z hlavních cílů výuky.
Prověřování znalostí se vyskytovalo převážně formou frontálního opakování. Klasifikace byla přiměřená, odpovídající znalostem a zdůvodněná. Zřetelné motivující prvky (vstupní motivace, motivování pochvalou nebo pedagogické působení se zjevným motivujícím dopadem) byly v hodinách zastoupeny v různé míře.

Komunikace se žáky ze strany vyučujících byla přátelská a neformální.

Kvalita výuky v českém jazyce a literatuře je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk

Týdenní dotace v německém jazyce se v jednotlivých ročnících pohybuje od tří do pěti hodin. Dotace dané učebními plány gymnázia jsou v aktuálním plánu školy v rámci disponibilních hodin v některých ročnících zvýšené. Počty hodin, které jsou uvedeny v rozvrhu hodin pro 1. pololetí jsou s uvedenými dokumenty v souladu. Stručně zpracované tematické plány předkládají časové sladění lekcí v příslušné učebnici s jednotlivými měsíci ve školním roce a jsou doplněné o hodinové dotace. Ve 3. a 4. ročníku čtyřletého gymnázia i v 7. ročníku osmiletého gymnázia je žákům nabízena konverzace v německém jazyce s dotací dvě hodiny týdně. S cílem rozvíjet komunikativní dovednosti jsou pro žáky organizovány pobytové zájezdy do německy mluvících zemí.

V hodinách, které byly během inspekčního výkonu navštíveny (z nich jedna hodina konverzace), vyučovali tři vyučující. Všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu příslušné vyhlášky. Pro výuku německého jazyka slouží ve škole různé druhy učebnic (Sprechen Sie Deutsch?, Deutsch für Gymnasien, Deutsch im Gespräch). Sledované hodiny se odehrávaly v odborné učebně, která je vybavená audiovizuální technikou včetně sluchátek pro cizojazyčnou výuku a dalšími materiály.

Vyučující vedli výuku důsledně v německém jazyce. V navštívených hodinách byla v dostatečné míře využívána didaktická technika (sluchátka, kazetový magnetofon), doplňkové textové a obrazové materiály. Sledované hodiny jednotlivých učitelů měly obdobnou úroveň, nepodstatné rozdíly vycházely z jejich odlišného stylu i pedagogických předpokladů. Významným pozitivem byla skutečnost, že ve všech byl kladen dostatečný důraz na komunikativní aspekt vyučování cizího jazyka. Mluvnická látka byla zjevně předkládána jako prostředek k ovládnutí jazyka, nikoli jako cíl výuky. I pro hodinu konverzace byla komunikativní aktivita žáků příznačná. Důraz byl kladen na porozumění slyšenému, v hodinách byly zařazovány poslechy s následným řízeným rozhovorem. V jedné ze sledovaných hodin byl méně zřetelně formulován program a její struktura pak ztrácela na přehlednosti. Výslovnost žáků byla ve všech inspektovaných hodinách opravována spíše sporadicky.

Hodnocení a klasifikace se vyskytovaly v průběhu většiny hodin, žáci byli hodnoceni za aktivní projevy, výsledek klasifikace byl oznamován. Vhodně formulovaná motivace žáků na začátku hodiny i další motivační stimuly během výuky nebyly ze strany vyučujících příliš uplatňovány.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla přátelská a neformální, chování žáků bylo velmi ukázněné a ve většině případů vstřícné. Nežádoucí jevy v chování žáků se během inspekčního výkonu nevyskytly.

Celkově je kvalita vyučování v německém jazyce hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika, fyzika

V průběhu komplexní inspekce byla sledována úroveň výuky obou předmětů ve třídách víceletého i čtyřletého gymnázia. Matematika a fyzika patří do kategorie povinných vyučovacích předmětů a jsou volitelnými předměty ústní maturitní zkoušky. Ve školním roce 2001/2002 si z celkového počtu 27 žáků posledního ročníku zvolilo 10 žáků jako volitelný předmět matematiku a 6 žáků si vybralo fyziku.

V rámci vzdělávací nabídky se ve školním roce 2001/2002 vyučují v posledních dvou ročnících studia volitelné předměty, mezi které patří i cvičení z matematiky, cvičení z fyziky, fyzikální a chemický seminář.

Matematika a fyzika se vyučuje v týdenních hodinových dotacích, které odpovídají dovoleným úpravám schválených učebních plánů. Ředitel školy zvýšil v rámci disponibilních hodin dotace pro výuku matematiky o 1 týdenní vyučovací hodinu ve 4. a 5. ročníku víceletého gymnázia a v 1. ročníku čtyřletého gymnázia, kde navíc zvýšil hodinovou dotaci pro výuku fyziky také o 1 vyučovací hodinu týdně.

Učební osnovy obou předmětů jsou rozepsány do časových plánů učiva jednotlivých vyučujících.

Matematiku vyučují ve školním roce 2001/2002 čtyři vyučující, výuku fyziky zajišťují tři učitelé. Všichni jsou pro výuku plně způsobilí ve smyslu platných právních předpisů ve školství.

Všechny navštívené hodiny fyziky byly vyučovány v odborné učebně fyziky, která je v porovnání s ostatními školami stejného typu nadstandardně zařízena. Učebna je vybavena data-video-projektorem, který je propojen k videu v učebně a s počítači v sousedním kabinetu fyziky. Při výuce jsou používány kvalitní výukové programy, např. Astro 2001, Encyklopedie vesmíru, Encyklopedie Diderot, Encyklopedie energie, Prozkoumej tajemství techniky atd. Dále jsou využívány videokazety s fyzikálními pokusy firmy Direct Film, kompletní soubor videokazet ČEZ o energii, videokazety ČVUT Praha a další. Vyučující využívají i freewearových programů získaných z Internetu a fyzikálně zaměřených stránek na různých serverech. Pro potřeby výuky a pro další vzdělávání žáků vytvořil vedoucí sekce fyziky předmětové komise přírodovědných předmětů stránky, které zpřístupňují formou odkazů matematické a fyzikální programy, olympiády, aktuální informace z oblasti matematiky a fyziky, okruhy učiva pro ústní maturitní zkoušku z fyziky atd. Všechny uvedené informace jsou dostupné z libovolného počítače v rámci vnitřní sítě ve škole. V některých hodinách cvičení z fyziky se výuka realizuje v učebně výpočetní techniky pro konkrétní práci s využitím Internetu a Intranetu. Materiální vybavení pro výuku matematiky je dostačující, pro některé tematické celky učiva je možné využít výukové programy, které škola vlastní. Hospitované hodiny matematiky byly realizované v kmenových učebnách jednotlivých tříd s různou estetickou úrovní. Pro žáky nižších ročníků víceletého gymnázia zajišťuje škola učebnice se schvalovací doložkou MŠMT ČR, žáci vyšších ročníků si zajišťují studijní literaturu dle požadavků vyučujících na vlastní náklady.

V průběhu inspekční činnosti byly hospitovány vyučovací hodiny matematiky a fyziky u všech vyučujících, kteří byli na vyučování pečlivě připraveni. Všechny sledované hodiny byly organizačně promyšlené, pracovní tempo odpovídalo schopnostem žáků v jednotlivých třídách, vyučovací doba byla efektivně využita.

V rámci komplexní inspekce byly navštíveny klasické vyučovací hodiny, cvičení z matematiky a cvičení z fyziky. V klasických hodinách bylo provedeno opakování předchozího učiva, kontrola zpracování domácího úkolu, následoval výklad nové látky, její procvičení, zadání domácího úkolu a závěrečné shrnutí vyučovací hodiny. Výklad nového učiva ve fyzice byl ve většině případů doplněn užitím didaktické techniky (viz výše) a učebních pomůcek, popř. předvedením jednoduchých demonstrací. V hodinách cvičení z obou předmětů bylo prováděno osvojování probraného učiva na příkladech, popř. doplnění učební látky o specifické poznatky.

V průběhu vyučování byly zohledňovány individuální schopnosti žáků, v některých hodinách byl vymezen prostor pro uvedení alternativních způsobů řešení úloh. Ve všech navštívených hodinách bylo pracovní tempo přiměřené schopnostem a věku žáků. Učitelé vyžadují od žáků používání správné odborné terminologie, kladou důraz na znalost základních matematických operací, fyzikálních jednotek, pojmů a vztahů, na hledání vzájemných souvislostí v probíraném učivu.

Účinná motivace žáků byla sledována v převážné části hospitovaných hodin. Žáci jsou od prvního ročníku vedeni k systematickému studiu a jsou připravováni k dalšímu studiu na vysokých a na vyšších odborných školách.

Ověřování žákovských vědomostí je prováděno v obou předmětech formou ústního i písemného zkoušení. Při ústním zkoušení, které bylo sledováno, odpovídala klasifikace žáků jejich výkonům a byla ve všech případech zdůvodněna.

Ve sledovaných hodinách byl projev vyučujících kultivovaný, jejich přístup k žákům byl přátelský, osobnost žáka byla respektována. Vystupování a chování žáků ve vyučovacích hodinách i o přestávkách bylo korektní, bez kázeňských problémů.

Na základě celkového posouzení všech hospitovaných hodin je kvalita vzdělávání v předmětech matematika a fyzika velmi dobrá.

Biologie, chemie

Uvedené předměty se vyučují v časových dotacích, které odpovídají schváleným učebním plánům včetně dovolených úprav. V některých ročnících je časová dotace posílena o hodiny praktických cvičení. Obsah a členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu se schválenými učebními osnovami. Tyto osnovy jsou rozpracovány do podrobnějších tematických plánů, časové harmonogramy tematických plánů jsou v zásadě dodržovány. V obou předmětech je zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky. Výukové cíle jsou přizpůsobeny věkovým zvláštnostem tříd (víceleté a čtyřleté studium) a odpovídají standardu vzdělávání gymnázia. V rámci vzdělávací nabídky jsou v obou předmětech ve vyšších ročnících nabízeny volitelné předměty.

Výuku předmětů zajišťují čtyři vyučující (z toho jeden externí učitel), kteří splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu platných právních předpisů. Výuka probíhá v odborné učebně chemie a v odborné učebně biologie. Pro praktická cvičení se používá laboratoř chemie, u které je k dispozici váhovna. Využívání odborných učeben a laboratoře je koordinováno v rozvrhu hodin a operativně vyučujícími podle charakteru probírané látky. Odborné učebny jsou vybaveny didaktickou technikou a videem se snímací kamerou. Materiální vybavení je na velmi dobré úrovni včetně sbírek přírodnin. Vyučující mají své odborné kabinety, které jsou dobře vybaveny odbornou literaturou a názornými pomůckami. V laboratoři chemie je k dispozici základní vybavení a přístrojová technika. Učební prostředí je podnětné, estetické a motivující. Psychohygienické zásady byly dodržovány.

Metody a formy práce v jednotlivých hodinách včetně samotné struktury hodin byly adekvátní vzdělávacím cílům a věkové hranici žáků. V každé hodině bylo pamatováno na

úvodní opakování buď individuálním způsobem, frontálně nebo písemnou formou. Stěžejním prvkem při výkladu byl neustálý rozhovor vyučujících s žáky, který je udržoval v pracovním tempu. Při výkladu vyučující dbali na vysvětlení cizích pojmů, na návaznost v probraném učivu, motivaci i na otázky provokující k vlastnímu názoru. V hodinách se demonstrovaly přírodniny, vhodně bylo využito modelů při výkladu o struktuře sacharidů. Vyučující se snažili, aby hodiny byly pestré a zajímavé. Ve vyučovací hodině praktického cvičení z chemie byl negativně ovlivněn její průběh a zpracování zadaného úkolu nedostatkem času (jednohodinové cvičení). Organizace práce neumožňovala efektivnější využití vyučovací doby. Žáci mají k dispozici učebnice, se kterými v hodinách aktivně pracují. Učitelé vedou žáky ke schopnosti zapisovat si vlastní poznámky při výkladu, tabule je využívána při vysvětlování nové látky, k zápisu odborných a cizích termínů, rovnic a nákresů.

Ve všech hospitovaných hodinách bylo možno pozorovat pracovní atmosféru, která byla navozena průběžnou motivací a používáním různých metod a forem práce. Patřičně bylo využíváno mezipředmětových vztahů a návaznosti na praxi (ekologie). Znalosti a dovednosti byly prověřovány různými způsoby, hodnocení bylo objektivní, spravedlivé a řádně zdůvodněné. Opakování mělo charakter vytváření zpětné vazby s ucelenou myšlenkovou strukturou, navazovalo na předcházející učivo. Otázky při opakování se zaměřovaly nejen na pamětní zvládnutí učiva, ale i na pochopení vztahů a souvislostí.

Osobnost žáka byla respektována, dohodnutá pravidla jednání se akceptovala a dodržovala. Důležitou složkou hodin byla dobrá komunikace mezi vyučujícími a žáky, kteří projevovali aktivní vztah k výuce. V hodinách vládla atmosféra vzájemné důvěry a spolupráce, vyučující pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky. Komunikativní schopnosti žáků byly na dobré úrovni. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla na velmi dobré úrovni.

Na základě hodnocení provedených hospitací a podmínek výuky je výuka biologie a chemie velmi dobrá.

Informatika a výpočetní technika, výpočetní technika

Předměty jsou vyučovány v časových dotacích odpovídajících schválenému učebnímu plánu, resp. s navýšením při využití disponibilních hodin, jako povinné ve 3. - 5. ročníku víceletého a v 1. ročníku čtyřletého studia, jako volitelné v posledních dvou ročnících studia. Náročnost výuky odpovídá významu vyučovaného oboru. Výuka je vedena od zvládnutí základů až po složitější činnosti. Cílem není získání jen uživatelské znalosti základních oblastí hardware a ovládání některých aplikací (textový editor, tabulkový kalkulátor, ...), ale i získání znalostí a dovedností např. z programování. Vše je zaměřeno k praktickému využití, k rozvoji algoritmického myšlení a k systematickému přístupu při řešení problémů. Obsahová náplň předmětů je rozplánována ve stručných tematických plánech, při jejichž sestavování dochází ke koordinaci mezi vyučujícími, a to z důvodů vzájemné zastupitelnosti a srovnatelnosti obsahů výuky v jednotlivých třídách a skupinách. Učební osnovy jsou aktualizovány dle současného vývoje a trendů v oblasti výpočetní techniky a nebylo zjištěno jejich neplnění. Výuka předmětů v rámci celého studia je odrazem materiálně technických podmínek a respektuje požadavky učební osnovy. Při splnění podmínek daných platnými předpisy je informatika a výpočetní technika zařazena mezi volitelné předměty maturitní zkoušky. Nepovinné předměty tohoto zaměření vyučovány nejsou, žákům je však umožněn přístup k výpočetní technice a Internetu po dohodě s vyučujícími o přestávkách nebo mimo vyučování.

Výuku předmětů po skupinách zajišťují dva vyučující, z nichž jeden splňuje podmínky úplné způsobilosti a druhý je pedagogicky způsobilý ve smyslu platných předpisů. Přes neúplnost naplnění kvalifikačních požadavků však nebyly zjištěny odborné nedostatky ve vedení výuky, oba pedagogové jsou odborně zdatní s dlouholetou praxí ve výuce výpočetní techniky.

Vyučující mají viditelný zájem o další vzdělávání a průběžnou aktualizaci znalostí a dovedností, avšak k naplnění těchto cílů dochází především samostudiem, při návštěvách veletrhů, popř. odborných kurzů.

Ve škole jsou dvě učebny vybaveny výpočetní technikou, výuka předmětu je však vedena pouze v jedné z učeben (15x Pentium 100, 1x Pentium II 300), druhá (9+1x Pentium Celeron 366) slouží pro výuku ostatních předmětů s využitím výpočetní techniky (např. výuka cizích jazyků, cvičení z fyziky). V učebnách jsou instalovány počítačové stanice spojené v síti s mikrovlnným připojením k Internetu s přístupovou rychlostí 128 kb/s. K základnímu softwarovému vybavení patří např. Windows 95, MS OFFICE 97, Pascal. Pro výuku jsou k dispozici i některá periferní zařízení (např. síťová laserová tiskárna, skener). Didaktická technika v učebně k dispozici nebyla. Prostředí učebny bylo čisté a esteticky upravené, uspořádání monitorů vůči žákům a vedení výuky odpovídalo psychohygienickým zásadám, počet stanic a jejich provozuschopnost umožňovaly individuální práci žáků, žáci nebyli nuceni pracovat ve dvojicích.

V rozvrhu vyučovacích hodin jsou předměty organizovány po jednotlivých hodinách. Výuka je vždy vedena po skupinách žáků. Stavba hospitovaných jednotek, použité formy a metody výuky byly ve všech jednotkách u obou vyučujících obdobné. Po zahájení vyučovacích hodin, jasném vytyčení cílů a motivování žáků, popř. po opakování, následoval postupný názorný výklad prostřídaný s procvičováním nebo samostatným zpracováním zadaných úkolů. V závěru některých hodin bylo provedeno shrnutí učiva. Výuka byla dostatečně náročná, v tempu přiměřeném věku a možnostem žáků. Předávané pokyny byly jednoznačné a srozumitelné, často doplněné písemným zadáním úkolu. Jiné písemné materiály (učebnice, odborná literatura) při výuce využívány nebyly, literatura je žákům pouze doporučována. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo. Pouze výjimečně byly identifikovány drobné nedostatky v metodice výuky (výklad pouze ke skupině žáků, opakování učiva s jedním žákem bez významu pro ostatní). V průběhu řešení zadaných úloh vyučující vždy sledovali činnost jednotlivých žáků, popř. individuálně poskytovali pomoc.

Žáci byli průběžně motivováni praktickou využitelností získaných poznatků a rovněž možností využití znalostí a dovedností i v dalších předmětech. Znalosti a dovednosti prokazovali při opakování i řešení nových zadání. Opakování mělo návaznost na probírané učivo, mělo charakter zpětné vazby a bylo zaměřeno nejen na pamětné zvládnutí učiva, ale také na pochopení vzájemných vztahů a souvislostí. Ve znalostech žáků nebyly identifikovány závažné nedostatky a většina prokázala odpovídající dovednosti. Vyučující oceňovali snahu a úspěšné zvládnutí úkolů.

V hospitovaných hodinách žáci prokazovali aktivní přístup k výuce i v práci s technikou, jejich chování bylo přirozené, bez nedostatků. Osobnost žáka byla respektována, ve výuce byl dán prostor pro dotazy a vyjádření vlastních názorů. Pozitivem byla snaha o rozvíjení komunikativních schopností žáků. Vlastní projev pedagogů byl kultivovaný a přátelský.

Na základě posouzení podmínek a vedení výuky je výuka předmětů velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Na základě celkového posouzení výše uvedených hospitovaných předmětů, posouzením materiálně technického zázemí pro výuku a kontrolou pedagogické dokumentace bylo zjištěno, že kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech je velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Při tvorbě koncepce vycházel ředitel ze skutečnosti, že gymnázium představuje školu s všeobecně vzdělávacím charakterem. Proto je kladen velký důraz na všestrannou přípravu žáků pro přijímací řízení na vysoké školy a na jejich postupnou specializaci ve dvou posledních ročnících studia. Za hlavní priority je považováno kvalitní jazykové vzdělávání a vysoká kvalita přípravy žáků v oblasti informatiky a výpočetní techniky.

Oba vyučované studijní obory jsou v souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení do sítě škol čj. 28 323/01-21 ze dne 9. listopadu 2001. Výuka probíhá podle schválených učebních plánů, které jsou upravené v rámci povolených možností. Ředitel využil disponibilních hodin pro zvýšení týdenní hodinové dotace v předmětech cizí jazyk, matematika, fyzika, informatika a výpočetní technika. Učební plány jsou rozvedeny do časových plánů učiva, jejichž zpracování má rozdílnou úroveň.

Struktura vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících studia umožňuje individuální volbu žáků s ohledem na jejich další zaměření na vysoké, popř. vyšší odborné škole. Ve škole se vyučují volitelné předměty: informatika a výpočetní technika, výpočetní technika, cvičení z matematiky, z fyziky, z chemie, z biologie, právní výchova, anglická konverzace, německá konverzace, deskriptivní geometrie, zeměpis, seminář z psychologie, literární seminář, fyzikální a chemický seminář, hudební výchova a výtvarná výchova. V rámci další vzdělávací nabídky se vyučují i nepovinné předměty a to sportovní hry a latinský jazyk. Ve druhém pololetí školního roku 2001/2002 zahájí svou činnost zájmové kroužky (sborového zpěvu, výtvarných technik a jógy), které budou provozovány pro zájemce v odpoledních hodinách pod vedením pedagogických pracovníků.

Organizace školního roku se řídí interním materiálem Plán práce pro školní rok 2001/2002 a jeho přílohou s názvem Seznam hlavních úkolů ve školním roce 2001/2002. Oba materiály jsou dále ředitelem rozpracovávány do týdenních plánů práce, se kterými jsou pedagogičtí pracovníci seznamováni na vývěsce ve sborovně. Plnění stanovených úkolů je vedením školy pravidelně sledováno.

Na řízení školy se podílejí ředitel a zástupce ředitele. Ředitel byl do funkce jmenován na základě konkurzního řízení v roce 1992. Svého zástupce jmenoval ředitel do funkce ke dni 22. července 1992. Stálé poradní orgány ředitele tvoří pedagogická rada, předsedové předmětových komisí (komise pro humanitní předměty, komise pro přírodovědné předměty), výchovný poradce, preventista sociálně patologických jevů, členové studentské rady, zástupci Rady rodičů a přijímací komise.

Dokument Vnitřní řád platný pro školní rok 2001/2002 vymezuje základní pravidla pro chování žáků (jsou rozvedena do oddílů označených jako povinnosti žáků a zákazy pro žáky), dále stanoví povinnosti žáků po celou dobu studia, pravidla pro chování žáků mimo školu a při činnostech organizovaných školou. Přílohu Vnitřního řádu tvoří Organizační pokyny pro každodenní chod školy, které obsahují i článek s názvem Práva a ochrana práv žáků.

Povinná dokumentace školy je vedena na různé úrovni, kontrolou nebyly zjištěny žádné nedostatky ve smyslu platných právních školských předpisů.

Vnitřní informační tok pro pedagogické pracovníky je zajištěn zveřejňováním písemných informací na vývěsce ve sborovně, prostřednictvím vnitřní elektronické pošty a každodenním stykem učitelů s vedením školy. Informace pro žáky jsou zveřejňovány na vývěskách, které mají všeobecné zaměření a tzv. oborové zaměření a jsou umístěné na chodbách v jednotlivých podlažích školní budovy. Ve školním roce 2001/2002 se pokusně zavádí sdělování informací žákům prostřednictvím vnitřní elektronické pošty, ke které mají žáci přístup. Rodiče mohou získat informace na třídních schůzkách (2x za školní rok), prostřednictvím písemných sdělení v žákovských knížkách žáků nižších tříd víceletého gymnázia (1. – 4. ročník), individuálními

pohovory s vyučujícími, v závažnějších případech při jednání s výchovným poradcem, popř. s vedením školy. Dalším zdrojem informací jsou i výroční zprávy o činnosti školy, které škola zpracovává za každý školní rok. Na veřejnosti se škola prezentuje pořádáním dne otevřených dveří (1x za školní rok), informacemi v místním tisku, v městském kulturním zpravodaji, tradičním školním plesem a www stránkami na Internetu. Je organizátorem dálkového pochodu pro obyvatele města a spoluorganizátorem městské akce Dny francouzské kultury. Každoročně pořádá dobročinné koncerty, na kterých vystupují žáci školy. Výtěžek z koncertů je věnován dětem Dětského domova, Holice, Husova 623, se kterým udržují žáci kontakty.

Pro zabezpečení výchovně vzdělávacího procesu využívá ředitelství školy v maximální míře odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků. Pedagogický sbor je stabilizovaný. Oba vedoucí pracovníci věnují náležitou pozornost oblasti dalšího vzdělávání učitelů. Ve škole platí zásada, že každý pedagog se zúčastní (dle svého zájmu a odborného zaměření) v průběhu školního roku dvou vzdělávacích akcí pořádaných příslušným pedagogickým centrem, případně i dalších akcí dle finančních a provozních možností školy. Ve školním roce 2000/2001 se učitelé zúčastnili 8 akcí pořádaných Pedagogickým centrem v Pardubicích (matematika, fyzika, cizí jazyky), 5 vzdělávacích akcí jiných organizací, jednoho kurzu organizovaného vysokou školou a absolvovali 17 vzdělávacích exkurzí pro pedagogické pracovníky. Ve školním roce 2001/2002 (do termínu konání inspekce) je evidována účast na 5 akcích Pedagogického centra v Pardubicích, na 4 akcích jiných organizací a na 21 vzdělávacích exkurzích. Ředitelství školy organizuje v každém školním roce pro své pedagogy vzdělávací seminář s pedagogicko-psychologickým zaměřením.

Vedení školy má vytvořený systém pravidelného hodnocení pedagogických pracovníků. Pro přiznání nenárokových složek mzdy jsou vypracovaná kritéria, se kterými jsou zaměstnanci seznamováni (podílejí se na zpracování podkladů pro jejich tvorbu).

Sebehodnocení školy spočívá hlavně v rozboru klasifikace žáků na pedagogických radách, v zadávání interně zpracovaných zkušebních testů za účelem porovnání vědomostí žáků ve vybraných předmětech, ve vypracovávání srovnávacích testů, které vytvářejí na komerční bázi některé instituce a v analyzování výsledků přijímacího řízení na vysoké školy. Výchovný poradce sleduje další uplatnění absolventů školy. Ve školním roce 2000/2001 ukončilo studium maturitní zkouškou ve škole 62 žáků. Z uvedeného počtu bylo na vysoké školy přijato 42 žáků, tj. 67 % z celkového počtu absolventů školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Jednotlivé podmínky vzdělávání: plánování, vedení a motivování pracovníků, kontrolní činnost jsou velmi dobré, oblast organizování má průměrnou úroveň.

Celkově jsou podmínky vzdělávání velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Finanční prostředky státního rozpočtu přidělené pro rok 2000 na krytí neinvestičních výdajů (NIV) nebyly vyčerpány v plné výši. Z celkového čerpání NIV bylo nejvíce prostředků použito na krytí mzdových nákladů.

Výkaz Škol P1-04 má vazbu na mzdové údaje vycházející z programu na zpracování mezd. Mzdové prostředky vykázané ve výkazu Škol P1-04 navazují na mzdové náklady vyčíslené ve Výkazu zisků a ztrát Úč ROPO 4-02 za rok 2000. Z toho vyplývá i skutečnost, že závazný ukazatel rozpočtu NIV na rok 2000 nebyl překročen. V roce 2000 škola vykázala kladný hospodářský výsledek, který převedla do rezervního fondu. Škola tvoří fond reprodukce investičního majetku, fond rezervní a fond odměn. Fondy jsou používány v souladu s příslušnými ustanoveními a jsou v plné výši kryty finančními prostředky. V roce 2000 škola provozovala hospodářskou činnost, na kterou má vypracovanou interní směrnici. Předmětem hospodářské činnosti byly pronájmy učeben a prostor školy. V účetnictví je hospodářská činnost vedena odděleně od hlavní činnosti. Zlepšený hospodářský výsledek z hospodářské činnosti byl rovněž převeden do rezervního fondu.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Na rok 2000 byly škole stanoveny závazné ukazatele mzdové regulace (limit počtu zaměstnanců, limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci). Dle účetních údajů, mzdových rekapitulací a mzdových výkazů za rok 2000 nebyl limit počtu zaměstnanců a prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (OPPP) překročen.

Při odměňování zaměstnanců se organizace řídí zákonem č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů a nařízením vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů. Škola má zpracován vlastní platový řád.

Byla provedena kontrola zařazení do platových tříd a platových stupňů u všech zaměstnanců. Zařazení zaměstnanců odpovídá výše uvedenému nařízení vlády. Při vyplácení nadtarifních složek platu nebylo zjištěno porušení příslušných mzdových přepisů. Osobní příplatky jsou přiznávány dlouhodobě. Odměny jsou vypláceny v průběhu roku za mimořádné práce, převážná část odměn je vyplácena v závěru roku.

Personální dokumentace zaměstnanců je vedena přehledně a v době inspekce obsahovala všechny doklady potřebné pro zařazení do funkce, platové třídy a platového stupně.

Tvorba fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP) splňuje podmínky vyhlášky č. 310/1995 Sb., o FKSP, ve znění pozdějších předpisů. Pro hospodaření s FKSP má škola vypracovány zásady o tvorbě a použití prostředků fondu. Na každý kalendářní rok je sestaven rozpočet fondu. Nejvíce finančních prostředků fondu kulturních a sociálních potřeb bylo použito na příspěvky zaměstnancům na stravování. Škola poskytuje svým zaměstnancům půjčky na bytové zařízení a na stavební úpravy. Rozdíl mezi hodnotou fondu a jeho finančním krytím tvoří nesplacené půjčky. Při kontrole bylo zjištěno, že z finančních prostředků FKSP byl zakoupen náhradní díl (ventil ke člunu), což je v rozporu s platnými předpisy.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Finanční prostředky ostatních neinvestičních výdajů (ONIV) v roce 2000 nebyly vyčerpány v plné výši. Z těchto prostředků byla hrazena především spotřeba energie, cestovné, úhrada služeb, opravy a udržování majetku školy, nákup drobného hmotného majetku a ostatního materiálu. Nevyčerpané finanční prostředky byly převedeny do rezervního fondu.

Byla provedena kontrola hotovostních plateb za měsíce únor a prosinec roku 2000. Pokladní doklady obsahovaly všechny náležitosti dané zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Inventarizace pokladny je prováděna 4 x ročně, což je v souladu s výše uvedeným zákonem.

Dále byla provedena kontrola faktur, které byly proplaceny z hlavního účtu školy za měsíc prosinec 2000. Při kontrole bylo zjištěno, že v měsíci prosinci byla proplacena faktura týkající se technického zhodnocení počítače. Tento výdaj byl hrazen z provozních nákladů a účtován na účet „Jiné ostatní náklady“. Použitý účetní postup je v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. V rozporu s tím byla provedena chybně další účetní operace, kterou se zvýšila zůstatková cena majetku a byl navýšen fond investičního majetku.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

Na rok 2000 byly škole přiděleny účelové prostředky na úhradu nájemného. Úhrada nájemného je prováděna v pravidelných splátkách z hlavního účtu školy na základě smlouvy. Přidělené finanční prostředky byly vyčerpány v plné výši. Čerpání účelových prostředků a jejich zúčtování se státním rozpočtem splňuje všechny náležitosti dané zákonem č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

Pro rok 2000 nebyly škole přiděleny finanční prostředky státního rozpočtu na krytí investičních výdajů.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Kontrolou účetních a mzdových dokladů v kontrolovaných oblastech, v rozsahu uvedeném ve zprávě, nebylo zjištěno nehospodárné čerpání prostředků ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární ochrana

Kontrola úkolů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a v požární ochraně byla provedena studiem předložené dokumentace, v rozsahu uvedeném v části inspekční zprávy s názvem Výčet dokladů, o které se inspekční zjištění opírá, a fyzickou kontrolou objektu (budova školy).

Při kontrole obsahu a způsobu vedení dokumentace i při fyzické kontrole objektu školy nebylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů.

Tematická inspekce

V průběhu komplexní inspekce bylo provedeno i sledování hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních. Na základě řízených rozhovorů s ředitelem školy, výchovným poradcem, metodikem prevence, kontrolou dokumentace i na základě vyhodnocení dotazníkových akcí ve třídách bylo zjištěno, že škola se problematikou zabývá a přijatý systém je funkční.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Pardubického kraje čj. KrÚ/KH-1459.5/2001 ze dne 20. září 2001.
2. Příloha č. 1 ke zřizovací listině (rozpis nemovitého majetku) ze dne 30. června 2001.
3. Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol čj. 28 323/01-21 ze dne 9. listopadu 2001.
4. Jmenovací dekret ředitele školy MŠMT ČR čj. 16 509/92-240 ze dne 4. května 1992 s účinností od 1. července 1992.
5. Dodatek ke jmenování ředitele do funkce, který vydala Rada Pardubického kraje pod čj. KrÚ/KH-1219.5/2001 dne 30. srpna 2001.
6. Jmenování zástupce ředitele do funkce, Vysoké Mýto 22. července 1992.
7. Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem, který schválilo MŠMT ČR čj. 20 594/99-22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje prvním a pátým ročníkem.
8. Učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem, schválilo MŠMT ČR čj. 20 595/99 -22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje prvním ročníkem.
9. Plán práce pro školní rok 2001/2002 (součást výroční zprávy školy za školní rok 2000/2001).
10. Seznam hlavních úkolů ve školním roce 2001/2002 (součást výroční zprávy za školní rok 2000/2001).
11. Výroční zpráva školy za školní rok 2000/2001.
12. Vnitřní řád Gymnázia Vysoké Mýto pro šk. rok 2001/2002 (doklad bez bližšího určení).
13. Tematické plány vyučujících pro školní rok 2001/2002 dle hospitovaných předmětů.
14. Rozvrh hodin pro 1. pololetí školního roku 2001/2002.
15. Zápisy z pedagogických porad za školní roky 2000/2001 a 2001/2002.
16. Maturitní protokol tříd 4. A, 4. B za školní rok 2000/20001.
17. Materiály pro přijímací řízení do 1. ročníku osmiletého gymnázia pro školní rok 2001/2002.
18. Záznamy z hospitací ředitele a zástupce ředitele ve školním roce 2001/2002.
19. Třídní knihy všech tříd pro školní rok 2001/2002.
20. Třídní výkazy všech tříd pro školní rok 2001/2002.
21. Náplň činnosti předmětové komise humanitních předmětů pro školní rok 2001/2002.
22. Úkoly předmětové přírodovědné komise pro školní rok 2001/2002.
23. Osobní spisy pedagogických, provozních a administrativních zaměstnanců školy.
24. Vnitřní platový řád ze dne 27. srpna 1998.
25. Výkaz Škol (MŠMT) P1-04 za rok 2000.
26. Upravený rozpočet na rok 2000.

27. Aktuální účtový rozvrh včetně číselníků dokladů a používaných symbolů, analytik pro rok 2000.
28. Vnitřní směrnice pro výplatu cestovních náhrad ze dne 27. srpna 1998.
29. Interní směrnice školy o provádění hospodářské činnosti ze dne 10. dubna 1995.
30. Organizační směrnice o účetnictví na rok 2000.
31. Vnitroorganizační směrnice pro vedení hmotného a nehmotného majetku ze dne 1. ledna 1999.
32. Odpisový plán ze dne 20. března 2001.
33. Organizační směrnice o oběhu účetních dokladů a účetních písemností na rok 2000.
34. Výkaz zisků a ztrát Úč ROPO 4-02 za rok 2000.
35. Rozvaha Úč ROPO 3-02 za rok 2000.
36. Hlavní kniha za rok 2000.
37. Zásady hospodaření s prostředky FKSP ze dne 31. března 1999.
38. Rozpočet FKSP na rok 2000 ze dne 22. května 2000.
39. Skutečnost čerpání FKSP za rok 2000 ze dne 11. ledna 2001.
40. Faktury FKSP za rok 2000.
41. Bankovní výpisy z ČNB, a. s., účtu FKSP za rok 2000.
42. Bankovní výpisy z ČNB, a. s., hlavního účtu za prosinec 2000.
43. Faktury, které byly v prosinci 2000 hrazeny z hlavního účtu.
44. Pokladní doklady za měsíce únor a prosinec roku 2000.
45. Osvědčení o školení vedoucích zaměstnanců ze dne 16. ledna 2001.
46. Prezenční listiny školení BOZP a PO zaměstnanců ze dne 31. srpna 2001.
47. Osvědčení o školení topiče ze dne 10. února 2001.
48. Osvědčení o školení učitele fyziky ze dne 12. dubna 2001.
49. Osvědčení o školení učitele chemie ze dne 15. listopadu 2001.
50. Zápisy z prověrky BOZP a PO ze dne 2. dubna 2001.
51. Kniha úrazů.
52. Výkaz o úrazovosti ze dne 2. října 2001.
53. Zápis z kontroly Okresní hygienické stanice Ústí nad Orlicí ze dne 7. března 1997.
54. Přehled nebezpečí, popis a charakteristika rizik (materiál bez bližšího určení).
55. Směrnice k poskytování osobních ochranných pracovních pomůcek ze dne 1. května 1999.
56. Lékařské potvrzení o zdravotním stavu zaměstnance ze dne 1. prosince 2000.
57. Zpráva o revizi elektroinstalace, červenec 1997.
58. Zpráva o revizi plynového zařízení ze dne 4. října 2001.
59. Zpráva o revizi kotelny ze dne 11. června 2001.
60. Zpráva o revizi tělocvičného nářadí, prosinec 2001.
61. Zpráva o revizi přenosného nářadí, prosinec 2001.
62. Zpráva o revizi tlakové nádoby ze dne 11. října 2001.
63. Zpráva o revizi plynového zařízení v chemické laboratoři, listopad 2000.

ZÁVĚR

V průběhu komplexní inspekce nebyly ve škole zjištěny závažné nedostatky ve výchovně vzdělávacím procesu. Škola plní generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem a učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem. V hodnocení průběhu vzdělávání převládala pozitiva, vyučující byli na vyučování pečlivě připraveni. V hospitovaných hodinách byla patrná jejich snaha o vedení žáků k samostatnosti a k systematické přípravě ke studiu na vysokých, resp. vyšších odborných školách.

Na základě posouzení hospitovaných předmětů, posouzení materiálně technického zázemí pro výuku a dle poznatků z kontroly pedagogické dokumentace je celkově průběh vzdělávání hodnocen jako velmi dobrý.

V oblasti podmínek vzdělávání převládala také pozitiva. Škola nabízí ve svém vzdělávacím programu širokou nabídku volitelných předmětů. Žákům je umožněn pravidelný přístup na Internet v odpoledních hodinách i o přestávkách pod dohledem pedagogických pracovníků. Přínosem je stabilizovaný kolektiv pedagogických pracovníků.

Celkově jsou podmínky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

Od poslední orientační inspekce, která se uskutečnila ve dnech 27. a 28. dubna 1998 (inspekční zpráva čj. 105 166/98-2080) došlo k dalšímu zlepšení materiálně technického zázemí pro výuku (např. zřízení druhé učebny výpočetní techniky).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	**Titul, jméno a příjmení**	**Podpis**
Vedoucí týmu	RNDr. Radmila Hýblová	Dr. Hýblová R. v.r.
Členové týmu	Ing. Jan Černý	Ing. Černý Jan v.r.
	Ing. Jarmil Feltl	Ing. Feltl Jarmil v.r.
	Mgr. Ladislava Zelenková	Zelenková v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	Vladislava Horáčková Rudolf Jahoda Miluše Jasanská	

V Ústí nad Orlicí dne 11. února 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. únor 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

PhDr. Jaroslav Čech

Dr. Čech J. v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.
Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	**Širší slovní hodnocení**
Vynikající	*Zcela mimořádný, příkladný*
Velmi dobrý	*Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň*
Průměrný	*Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň*
Pouze vyhovující	*Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa*
Nevyhovující	*Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.*

Plní, je v souladu	*Dodržuje, čerpá účelně, efektivně*
Neplní, není v souladu	*Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně*

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-03-28	čj. 105 107/02-2080
Zřizovatel	---	---
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány